

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาการจัดการความรู้ของกลุ่มธุรกิจชุมชน และ ปัญหาในการจัดการความรู้ของกลุ่มธุรกิจชุมชนในจังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มธุรกิจชุมชนที่สังกัดหรือขึ้นทะเบียนกับสำนักงานพัฒนาชุมชน โดยผลิตภัณฑ์ของกลุ่มได้รับคัดเลือกให้เป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในระดับ 3-5 ดาวในจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 72 ผลิตภัณฑ์ จาก 64 กลุ่ม เครื่องมือในการทำวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ประธานกลุ่ม หรือผู้รู้ของกลุ่ม กลุ่มละ 1 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาตีความ จัดหมวดหมู่ การแจกแจงความถี่ จัดลำดับความถี่จากน้อยไปหามาก และการหาอัตราส่วนร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านการจัดการความรู้ของกลุ่มธุรกิจชุมชน

1.1 การระบุถึงความรู้โดยการเลือกและตัดสินใจผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มธุรกิจชุมชน

กลุ่มธุรกิจชุมชนส่วนมากมีการตัดสินใจในการผลิตผลิตภัณฑ์ด้วยตนเองเอง (ร้อยละ 81.25 ของกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด) โดยกลุ่มธุรกิจชุมชนส่วนมากเลือกและตัดสินใจจากการประชุมพูดคุย ปรึกษาหารือกันในกลุ่มแล้วตัดสินใจ (ร้อยละ 37.49)

1.2 กระบวนการแสวงหาความรู้ของกลุ่มธุรกิจชุมชน แสวงหาจากการอบรมทั้งหมด รongลงมาคือจากการการศึกษาดูงาน ร้อยละ 96.88 และจากการนำความรู้เดิมมาพัฒนาปรับปรุง ร้อยละ 81.25

1.3 การใช้ และพัฒนาความรู้ของกลุ่มธุรกิจชุมชน ส่วนมากกลุ่มนำข้อมูลความรู้ที่ได้มาจากกระบวนการแสวงหาความรู้เป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์กลุ่ม (ร้อยละ 45.46 ของกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด) รongลง มาคือกลุ่มนำความรู้ ข้อมูลที่ได้มาจากกระบวนการแสวงหาความรู้มาปฏิบัติตาม และปรับปรุงหาความรู้เพิ่มเติม จนพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้สูตรเฉพาะของกลุ่ม (ร้อยละ 27.27)

1.4 กระบวนการการถ่ายทอดความรู้ให้แก่สมาชิกกลุ่มของกลุ่มธุรกิจชุมชน ทั้งหมดใช้ การสาธิต/ทำให้ดู รองลงมาคือใช้การบอกกล่าว และ การอบรม (ร้อยละ 65.63) ส่วนอีกร้อยละ 34.38 คือใช้การแจกเอกสาร/ข้อมูล/แผ่นพับ และทางด้านกระบวนการการถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่ม คนที่สนใจของกลุ่มธุรกิจชุมชน พบว่ากลุ่มธุรกิจชุมชน มีการถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มคนที่สนใจ ถึง ร้อยละ 92.19 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 7.81 ยังไม่มีการถ่ายทอดความรู้ให้กับคนที่สนใจ ซึ่งใช้ การถ่ายทอดความรู้ส่วนมาก โดยการสาธิต ทำให้ดู ร้อยละ 81.25 รองลงมาคือใช้การบอกกล่าว ร้อย ละ 62.50 และ การอบรม ร้อยละ 50.00

1.5 กระบวนการการเก็บรักษาจดจำความรู้ของกลุ่มธุรกิจชุมชน การเก็บรักษาจดจำ ความรู้ของกลุ่มธุรกิจชุมชน กลุ่มธุรกิจชุมชนทั้งหมดเก็บจดจำผ่านตัวบุคคล รองลงมาเก็บจดจำจาก ตัวอย่างชิ้นงาน (ร้อยละ 65.63) และ เก็บรักษาจดจำโดยการจดบันทึก (ร้อยละ 50.00) ตามลำดับ

2. ด้านปัญหาการจัดการองค์ความรู้ของกลุ่มธุรกิจชุมชน

2.1 ปัญหาการเลือก และ การตัดสินใจผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มธุรกิจชุมชน พบว่าร้อยละ 64.79 ประสบปัญหาโดยที่ปัญหาส่วนมากคือเลือกและตัดสินใจผลิตโดยขาดการวิเคราะห์ด้านตลาด รองรับ (ร้อยละ 26.09) รองลงมาคือปัญหาเลือกและตัดสินใจโดยขาดการวิเคราะห์วัตถุดิบในการ ผลิต (ร้อยละ 21.73) และปัญหาเลือกและตัดสินใจโดยขาดการวิเคราะห์ด้านเงินทุนหมุนเวียน (ร้อย ละ 17.39)

2.2 ปัญหากระบวนการแสวงหาความรู้ของกลุ่มธุรกิจชุมชน พบว่าร้อยละ 55.88 มี ปัญหา ได้แก่กลุ่มส่วนมากขาดการแสวงหาความรู้ทักษะการผลิตที่เพียงพอทำให้ฝีมือในการผลิตยัง ไม่ได้มาตรฐาน ตลาดแคบ ไม่แน่นอน และ ได้ข้อมูลความรู้แล้วขาดความรู้ความเข้าใจที่แท้จริง เป็นการลองผิดลองถูกในการผลิต (ร้อยละ 21.05)

2.3 ปัญหาการใช้และพัฒนาความรู้ของกลุ่มธุรกิจชุมชน พบว่าร้อยละ 59.38 มีปัญหา คือส่วนมากผู้ทำงานกลุ่มไม่สามารถใช้และพัฒนาความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้ผู้ทำงานยังค่อย ทักษะฝีมือ และความชำนาญในกระบวนการผลิต (ร้อยละ 26.32) รองลงมาคือสมาชิกขาดความ เสียดสี ความสามัคคีในการพัฒนาความรู้ของกลุ่มร่วมกัน (ร้อยละ 21.05) และ ยังไม่สามารถใช้หรือ พัฒนาความรู้ทางด้านกระบวนการผลิตให้ได้มาตรฐาน (ร้อยละ 15.79)

2.4 ปัญหากระบวนการการถ่ายทอดความรู้ให้แก่สมาชิกกลุ่มของกลุ่มธุรกิจชุมชน พบว่าร้อยละ 65.63 มีปัญหาคือส่วนมาก กระบวนการถ่ายทอดความรู้ยังไม่สามารถทำให้สมาชิก จดจำ ปฏิบัติได้ทุกคน และ สมาชิกไม่ค่อยให้ความสนใจและให้ความสำคัญเท่าที่ควรในการรับ ความรู้จากการถ่ายทอด (ร้อยละ 47.62) ส่วนปัญหาด้านกระบวนการการถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่ม คนที่สนใจของกลุ่มธุรกิจชุมชน พบว่าร้อยละ 50.00 มีปัญหา คือส่วนมากการถ่ายทอดความรู้ไม่

สามารถทำให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติได้จริง ร้อยละ 62.50 รองลงมา คือขาดเครื่องมือสื่อในการอบรมที่เหมาะสม ผู้อบรมไม่มีพื้นฐานความรู้ และ ขาดงบประมาณในการถ่ายทอด (ร้อยละ 12.50)

2.5 ปัญหากระบวนการการเก็บรักษาจดจำความรู้ของกลุ่มธุรกิจชุมชน พบว่ามีเพียงร้อยละ 18.75 ที่มีปัญหา ซึ่งปัญหาคือข้อมูลหาย ลบเลือน และสมาชิกจดจำความรู้คลาดเคลื่อน (ร้อยละ 50.00)

This research was a Qualitative research. The objectives were: 1) to study knowledge management of the community business group, and 2) the problems of knowledge management of community business group in Roiet Province. The sample were the community business group under control or registered with the Office of Community Development by the product of the selected group as One Tambol One Product in level of 3-5 star in Roiet Province, the number of 72 products from 64 groups. The instrument was semi-structured interview. Interview leader of group or key informan of group for data. Data were analyzed by description, interpretation, grouping, tallying frequency, ranking order from low to high score, and finding percentage. The research findings found that:

1. For Knowledge Management Aspect of The Community Business Group

1.1 For the selection and decision making of product of the Community Business Group, most of the Community Business Group made their own decision making themselves (81.25% of the total target group). Most of the Community Business Group had their selection technique and decision making from talking during conference and consulting among their group. Later on, they made their decision (37.49%).

1.2 For the process of knowledge finding of the Community Business Group, it was searched from the total training. The second order was 96.88% from field trip study. Besides, 81.25% was from bringing their prior knowledge to improve.

1.3 For the application and knowledge development of the Community Business Group, the group put their knowledge mostly from knowledge searching process as a guideline of group product development (45.46% of the group of the total target group). The second rank was that the group put their knowledge and information from knowledge searching process to follow and

improve for searching for their additional knowledge until they could develop their product with specific formula of the group (27.27%).

1.4 For the process of knowledge transfer for members of the Community Business Group, all of them used technique of demonstration/doing as example. The second order was informing and training (65.63%). Besides, 34.38%, it was distributing document/information/pamphlet. **For the process of knowledge transfer for the interested group of the Community Business Group**, found that the Community Business Group transferred knowledge for the interested group 92.19%. The rest of them was 7.81%, there was no knowledge transfer for the interested group. For technique of knowledge transfer of most of the Community Business Group, it included technique of demonstration/doing as an example for 81.25%. The second order was informing 62.50%, demonstrating 50.00%,

1.5 For the process of retention and memorization of the Community Business Group, retaining and memorizing knowledge of the Community Business Group. All of the Community Business Group kept and memorized through persons. The second order was memorization from specimen work piece (65.63%) and retaining and memorizing by recording in their note (50%) respectively.

2. For Problems of Knowledge Management of The Community Business Group

2.1 For the problems of selection and decision making of product production of the Community Business Group, found that 64.79% had problem. Most of their problems was that there was no market place (26.09%). The second order was the problem of shortage of raw material for production (21.73%) and problem of shortage of the cost for circulation (17.39%).

2.2 For the process of knowledge finding of the Community Business Group, found that 55.88% had problems. The details of problem was that most of them had skill which didn't meet standard of production, the market was narrow and inconsistency, and obtained knowledge information without real knowledge and understanding. It was trial and error in production (21.05 %).

2.3 For the problems of knowledge application and development of the Community Business Group, found that 59.38% had problems. Most of the workers had low manual skill as well as expertise in production process (26.32%). The second order, the members lacked of dedication, unity (21.05%) and the production process didn't meet standard (15.79%).

2.4 For the problems of process of knowledge transferring of the Community Business Group, found that 65.63% had most of the problem that the members memorized, practiced only with some persons, and the members rarely paid their attention and give an importance as it should be (47.62%). **For the process of knowledge transferring for the interested group of the Community Business Group,** found that 50.00% of them had their problem. Most of them, their knowledge transfer couldn't make their students put their knowledge into good use, 62.50%. The second order was lacking of appropriate tools of training, the trainees didn't have their basic knowledge, and lacked of budget for transferring (12.50%).

2.5 For the problems of retention and memorization of knowledge of the Community Business Group, found that there was only 18.75% had their problems. The problems included information lost, faded, and the members memorized error knowledge (50.00%).